

De Tarievencode Gas ontcijferd

Bram Bos, 24 maart 2020, versie 2.

1. Introductie

Tot 2,5 jaar geleden had ik er nog nooit van gehoord. De *Tarievencode Gas*. En terecht, want het is een document waar normale mensen in normale omstandigheden ook helemaal nooit mee te maken hebben. Het is één van die vele documenten met regeltjes die ons land rijk is, en die alles ordelijk laten verlopen, zolang er niks wezenlijks verandert.

Ik werd gedwongen om me te verdiepen in dit document toen netbeheerder Liander ermee begon te zwaaien in het kader van de discussie over de kosten van de door Liander gewenste verwijdering van de gasaansluiting als je geen gas meer wil gebruiken. Liander, maar ook andere netbeheerders, schermen met een specifiek artikel in die Tarievencode Gas, namelijk artikel 2.9.2 (tot 1-1-2020: 2.5.1.12), waaruit zou blijken dat de voormalig aangeslotene zou moeten betalen voor verwijdering, ook als dat gebeurt op initiatief van de netbeheerder.

Dat leek me 2,5 jaar geleden al vreemd: behalve overheden die belasting kunnen innen, ken ik geen voorbeelden van private bedrijven (wat ook de netbeheerders zijn), die zonder een overeenkomst met jou werkzaamheden in rekening kunnen brengen waarom je niet hebt gevraagd.

Ik denk dat de netbeheerders de Tarievencode Gas slechts gebruiken om een *schijn* van wettigheid te creëren, zodat gasverlaters uit eigen beweging opdracht zouden geven tot verwijdering van de gasaansluiting, om zonder gedoe van hun vaste lasten af te komen.

Hieronder zet ik uiteen waarom de Tarievencode Gas gasverlaters in het geheel niet verplicht om te betalen voor werkzaamheden als fysiek afsluiten of verwijderen, tenzij ze een opdracht hebben verleend n.a.v. een vooraf uitgebrachte offerte.

Op hoofdlijnen voer ik hiervoor de volgende vijf argumenten aan:

1. De Tarievencode Gas is een gedragscode die het gedrag van netbeheerders normeert, niet de afnemers.
2. Artikel 2.9.2 van de Tarievencode Gas beschrijft hóe netbeheerders in rekening brengen als ze kosten in rekening brengen voor afsluiting of verwijdering, maar formuleert geen verplichting tot betaling van die kosten.
3. Artikel 2.9.2 van de Tarievencode Gas schrijft via artikel 2.10 en 2.12 een voorafgaande 'standaard-offerte' voor, wat impliceert dat eerst een opdracht moet volgen voordat kosten in rekening kunnen worden gebracht.
4. Artikel 2.9.2 is (als artikel 2.5.1.12) in 2011 opgenomen in de Tarievencode Gas op initiatief van de NMa, met de uitdrukkelijke bedoeling om de aangeslotenen te beschermen tegen de nadelige gevolgen van de kennis- en informatie-asymmetrie, en niet om betalingsverplichtingen te introduceren voor die aangeslotene in het geval deze geen opdracht geeft.
5. De Gaswet biedt alleen een kader voor het opnemen van tariefstructuren voor verwijdering in de Tarievencode Gas, indien dit gebeurt op verzoek van de aangeslotene.

2. De Tarievencode Gas

2.1. Wat is de Tarievencode Gas?

Regionale netbeheerders hebben op grond van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet een monopolie in hun regio. Die positie klinkt lucratief, maar gaat juist daarom ook gepaard met een enorme bak regelgeving waar de netbeheerders aan moeten voldoen. Een deel van die regels ligt vast in wetten, en de rest is vevat in de zogenoemde 'netcodes'. Deze worden opgesteld door de netbeheerders zelf, en vervolgens getoetst en vastgesteld door de Autoriteit Consument en Markt

(ACM). Nadat ze zijn vastgesteld door de ACM zijn ze ‘algemeen verbindend’. Dat betekent dat ze voor iedereen gelden, voor wie die code geschreven is.

In het geval van de Tarieencode Gas zijn dat de netbeheerders zelf, zoals staat opgetekend in het eerste artikel, artikel 1.1 (zie hieronder).

De Tarieencode Gas is een code die de manier beschrijft waarop netbeheerders hun tarieven opbouwen en specificeren, en op welke manier ze die vervolgens in rekening kunnen brengen. Dit wordt de ‘tariefstructuur’ genoemd. Let op: de tarieven zélf staan niet in de Tarieencode Gas. Die worden (als het gereguleerde tarieven betreft) jaarlijks vóór 1 oktober door de netbeheerder voorgesteld aan de ACM (op grond van artikel 81.b.1 Gaswet), die ze dan vervolgens kan vaststellen. De Tarieencode Gas is geschreven door de netbeheerders zelf. Ook aanpassingen komen op voorstel van de netbeheerders, maar soms ook van de ACM zelf. Het is dus een document waar de netbeheerders een grote invloed op hebben. Dat is ook niet zo gek, want het is in feite een soort gedragscode voor die netbeheerders, die een formele status krijgt via de vaststelling door de ACM.

2.2. Voor wie geldt de Tarieencode Gas?

De Tarieencode Gas geldt voor de netbeheerders. Dat blijkt uit artikel 1.1 van die code, waarin staat: *“Deze code bevat de door netbeheerders jegens netgebruikers, waaronder afnemers, te hanteren tariefstructuren, zoals bedoeld in artikel 12a van de Gaswet.”*¹

De Tarieencode Gas geldt dus voor de netbeheerders. De netbeheerders suggereren echter systematisch dat die Tarieencode Gas ook verplichtingen voor afnemers (klanten) scheidt. Ze wekken die suggestie op één van twee manieren. Óf ze stellen dat de Tarieencode Gas ‘onderdeel is van de Gaswet’ en daarmee wetgeving (1), óf ze stellen dat de Tarieencode Gas een ‘algemeen verbindend voorschrift’ is (2). Met beide manieren suggereren ze dat iedereen in Nederland eraan gebonden is, of je nu netbeheerder bent of niet.

Wetgeving (1) is de Tarieencode Gas natuurlijk zeker niet. Het kader voor die Tarieencode wordt wel geschapen door een wet (namelijk artikel 12a van de Gaswet), maar zowel het opstellen als het vaststellen van die Tarieencode gebeurt buiten het normale wetgevingsproces om, in een één-tweetje tussen de netbeheerders en de ACM.

Algemeen verbindend is die Tarieencode Gas mogelijk wel, maar dat zegt op zichzelf nog niets over wie er dan aan gebonden is. Nederland barst van de algemeen verbindende voorschriften, die in de meeste gevallen iets voorschrijven aan een specifieke categorie (bv. werkgevers en werknemers in een bepaalde bedrijfstak; inwoners van een bepaalde gemeente; ondernemers in een bepaalde sector). Het voorschrift zelf zal duidelijk moeten maken voor welke categorie het voorschrift bestemd is. Zoals hierboven aangegeven gebeurt dat in dit geval in artikel 1.1, en zijn het de netbeheerders zelf. Zij zijn dus gebonden aan de voorschriften in de tarieencode, de afnemer niet. Dat betekent dat als een netbeheerder een verplichting bij een afnemer wil realiseren, zij dat zal moeten regelen via een aparte (civielrechtelijke) overeenkomst, zoals een door de afnemer gegeven opdracht.²

2.3. Samenvatting tot nu toe

De Tarieencode Gas is dus een set van regels waar de netbeheerders zich aan moeten houden. Verplichtingen voor anderen dan de netbeheerders volgen niet uit de Tarieencode Gas. Daartoe moeten de netbeheerders aparte overeenkomsten sluiten.

¹ De netbeheerders zijn de zogenoemde ‘normadressaat’: degene tot wie de norm gericht is. Dat kun je al opmaken uit artikel 1.1, maar het werd nog eens bevestigd in 2006 door de NMa in een beslissing op bezwaren van o.a. Eneco op een eerdere versie van de Tarieencode Gas. De NMa concludeerde toen dat het bezwaar van Eneco niet-ontvankelijk was, omdat Eneco (als netgebruiker) geen direct belang had bij die Tarieencode Gas, aangezien het bedrijf niet tot de norm-adressaten behoorde. Zie m.n. punt 27 van https://www.acm.nl/sites/default/files/old_publication/bijlagen/3728_102113_TarievenCode_Gas_2006.pdf

² Zoals de NMa in 2006 ook al aangaf: als een netbeheerder vervolgens bepaalde verplichtingen bij afnemers wil realiseren, dan zal de netbeheerder dat moeten regelen via een aparte civielrechtelijke overeenkomst. Tot dezelfde conclusie kwam de Rechtbank Rotterdam in 2009, die oordeelde dat “de Netcode niet zelf verplichtingen voor afnemers in het leven roept, maar dat daartoe nodig is dat de desbetreffende netbeheerder deze voorwaarden in zijn overeenkomst met de desbetreffende afnemer opneemt.” (r.o. 5.4; ECLI:NL:RBROT:2009:BJ3700) <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBROT:2009:BJ3700>

3. Artikel 2.9.2 (voorheen: 2.5.1.12) van de Tarievenscode Gas

De reden waarom de Tarievenscode Gas nu ineens een rol speelt in de discussie over de kosten van afsluiten danwel verwijderen van de gasaansluiting is, dat netbeheerders artikel 2.9.2 (voorheen: 2.5.1.12) inroepen om te suggereren of zelfs te stellen dat afnemers die hun Aansluit- en Transportovereenkomst (ATO) opzeggen verplicht zouden zijn om te betalen voor de kosten van fysiek afsluiten of verwijderen van die aansluiting. Ook als ze helemaal geen overeenkomst (de ATO) meer hebben met die netbeheerder, en ook geen opdracht geven tot afsluiten of verwijderen. Hierboven heb ik al uiteengezet dat verplichtingen voor andere rechtspersonen dan netbeheerders niet voort kunnen vloeien uit de Tarievenscode Gas. In deze paragraaf laat ik zien dat ook een kritische lezing van dat artikel zelf én de ontstaansgeschiedenis van dat artikel erop wijzen dat dat artikel nimmer bedoeld is om zo'n betalingsverplichting te introduceren.

3.1. Kritische lezing van artikel 2.9.2

Artikel 2.9.2 luidt als volgt:

2.9.2. "Bij de beëindiging van de aansluitovereenkomst brengt de netbeheerder eventuele kosten voor het fysiek afschakelen of het verwijderen van de aansluiting via een eenmalige bijdrage in rekening bij de voormalig aangeslotene, met inachtneming van de systematiek van voorcalculatie zoals beschreven in artikel 2.10, eerste lid."

Dit artikel kan op twee heel verschillende manieren worden gelezen:

1. In de lezing van de netbeheerders ligt de nadruk op "*Bij de beëindiging van de aansluitovereenkomst brengt de netbeheerder ... kosten ... in rekening,*". Daarbij wordt dan bovendien de suggestie gewekt dat de netbeheerders niet alleen in rekening brengen, maar dat de voormalige aangeslotene ook verplicht is om te betalen. Dat laatste staat er echter niet.
2. In mijn lezing ligt de nadruk in dit artikel op "*via een eenmalige bijdrage ..., met inachtneming van de systematiek van voorcalculatie zoals beschreven in artikel 2.10, eerste lid.*" Het artikel geeft weer hóe eventuele kosten in rekening worden gebracht áls ze in rekening worden gebracht.

Het zal je niet verbazen dat ik de tweede lezing waarschijnlijker vind dan de eerste, omdat de hele Tarievenscode Gas gericht is op het voorschrijven van tariefstructuren (zie hierboven - de manier waarop tarieven worden bepaald en in rekening worden gebracht), niet op het scheppen van verplichtingen tot in rekening brengen, laat staan tot verplichtingen tot betaling. Bovendien staat er helemaal niet in het artikel dat de voormalig aangeslotene iets verschuldigd is.

Dat artikel 2.9.2 niet op zichzelf een betalingsverplichting introduceert voor de voormalig aangeslotene bij de beëindiging van de aansluitovereenkomst wordt bovendien aannemelijker op grond van vier aspecten van deze tekst:

1. '*eventuele kosten*': de kosten worden dus niet per definitie gemaakt bij beëindiging van de aansluitovereenkomst, maar worden 'eventueel' gemaakt.
2. '*het fysiek afschakelen of het verwijderen*': het artikel laat in het midden om wélke van deze twee werkzaamheden het gaat. Iets anders moet dus bepalen wát precies.
3. '*met inachtneming van de systematiek van voorcalculatie...*': het artikel schrijft voor dat de gehanteerde prijs *voorafgaand* aan de werkzaamheden wordt vastgesteld (en niet achteraf wordt berekend op basis van wat de werkzaamheden daadwerkelijk hebben gekost). De prijs moet dus vooraf bekend zijn.
4. '*...zoals beschreven in artikel 2.10, eerste lid*': de prijs moet niet alleen vooraf bekend zijn, hij moet ook *geoffreerd* worden volgens een specifiek format (zie de volgende paragraaf).

Bij beëindiging van de aansluitovereenkomst zijn er dus niet per definitie kosten ('eventuele'); zijn de werkzaamheden niet eensluitend (afschakelen of verwijderen); moet de prijs *vooraf* bekend zijn ('voorcalculatie'); en moeten de kosten geoffreerd worden ('artikel 2.10 eerste lid').

3.2. Offerte noodzakelijk (artikel 2.10 - 2.12)

Artikel 2.10 eerste lid luidt als volgt:

2.10 “De hoogte van de in artikel 2.8 en artikel 2.9 bedoelde voorcalculaties voor eenmalige werkzaamheden baseert de netbeheerder op de voorcalculatorische projectkosten, met toepassing van de standaardofferte voor werkzaamheden bedoeld in artikel 2.11.”

Op grond van dit artikel moet er dus niet alleen sprake zijn van voorcalculatie (prijs vooraf bekend), maar dient die prijs ook geoffreerd te worden: ‘met toepassing van de standaardofferte voor werkzaamheden bedoeld in artikel 2.11.’³

In artikel 2.11 staat vervolgens een hele reeks van elementen die in die standaardofferte dienen te worden opgenomen. Ik citeer die hier niet, omdat in artikel 2.12 vervolgens een eenvoudiger offerte wordt voorgeschreven voor o.a. verwijderen en fysiek afschakelen van een aansluiting:

2.12 “Met betrekking tot elk van de werkzaamheden verwijderen van een aansluiting, fysiek afschakelen van een aansluiting en fysiek inschakelen van een aansluiting als bedoeld in artikel 2.9, kan de netbeheerder op de standaardofferte zoals omschreven in artikel 2.11 volstaan met het uitsplitsen van kosten naar de drie verzamelposten:

- a. materiaal, gereedschap, transport en opslag;*
- b. arbeid;*
- c. kosten van overheidswege (niet BTW).”*

Zowel uit artikel 2.10 als uit artikel 2.12 blijkt klip en klaar dat er sprake moet zijn van een standaardofferte, en uit artikel 2.12 blijkt expliciet dat dit ook geldt voor alle situaties zoals bedoeld in artikel 2.9.

Artikel 2.9.2 schrijft dus voor dat de netbeheerder eerst een offerte uitbrengt voor het fysiek afschakelen of verwijderen van de aansluiting. Een offerte is per definitie niet verplichtend: het is een aanbod dat je kunt accepteren of niet. Pas als je deze offerte accepteert en tot opdracht overgaat ontstaat een betalingsverplichting na afronding van de werkzaamheden. Dat verklaart ook het woord ‘eventuele’ in artikel 2.9.2 en het feit dat dit artikel in het midden laat of het gaat om afschakelen of verwijderen. Dat wordt namelijk wel duidelijk als er een opdracht is gegeven op grond van een voorafgaande offerte.

3.3. Ontstaansgeschiedenis van artikel 2.9.2

Zoals eerder aangegeven wordt de Tarieencode Gas geschreven en eventueel aangepast door de netbeheerders, en vervolgens formeel vastgesteld door de ACM. Echter, ook de ACM kan wijzigingen op de Tarieencode Gas voorstellen en na een bezwaarprocedure vaststellen. Artikel 2.9.2 is onderdeel van een pakket aan artikelen (als een nieuwe paragraaf 2.5 in de toenmalige nummering) dat niet is voorgesteld door de netbeheerders, maar op eigen initiatief door de NMa (de rechtsvoorganger van de ACM) in de Tarieencode Gas is geïntroduceerd. Dit gebeurde begin 2011 bij besluit van de NMa (103133_1/257)⁴. Uit de toelichting op dat besluit blijkt dat deze paragraaf primair is toegevoegd door de Raad van Bestuur van de NMa omdat de Raad “het van belang [vindt] om aangeslotenen te beschermen tegen de voor aangeslotenen nadelige gevolgen (latent dan wel manifest) van deze kennis- en informatieasymmetrie.” (Paragraaf 6.1, r.o. 76, p24; onderstreping door mij). Met deze Paragraaf beoogde de Raad “vergaande standaardisering”. Die “schept vooraf helderheid voor aangeslotenen over wat zij mogen verwachten van de producten die de gasaansluitdienst voortbrengt en de prijzen en condities daarvoor.” (Paragraaf 6.1, r.o. 76, p24; onderstreping door mij). De bedoeling van deze paragraaf is dus glashelder: bescherming van de aangeslotenen, door vooraf helderheid te scheppen.

³ Een offerte is volgens Van Dale “een aanbieding van koopwaar tegen een vaste prijs.” Het is dus een aanbod, waar de klant vervolgens al of niet een opdracht op kan laten volgen.

⁴ https://www.acm.nl/sites/default/files/old_publication/bijlagen/4167_B1_103133%20Besluit%2011%20november%202010.pdf

In de toelichting (randnummer 90, op pagina 28) wordt ook nadrukkelijk aangegeven dat netbeheerders eenmalige werkzaamheden als afschakelen dan wel verwijderen *aanbieden* op basis van een voorcalculatorische opgave van de kosten. Het woord ‘aanbieden’ in de zinsnede “...te bepalen dat netbeheerders het wijzigen, verwijderen of fysiek af- of inschakelen van een bestaande gasaansluiting aanbieden op basis van een voorcalculatorische opgave van de kosten...,” kan niet anders gelezen worden dan een offerte met al dan niet een daaropvolgende opdracht.

3.4. Samenvatting tot nu toe

Artikel 2.9.2 is dus opgenomen door de NMa om de aangeslotene te beschermen, wat natuurlijk het volstrekte tegendeel is van betalingsverplichtingen voor die aangeslotene te introduceren die er daarvoor niet waren. Het artikel geeft alleen weer *hoe* kosten in rekening worden gebracht bij beëindiging van de aansluitovereenkomst, als er een opdracht wordt gegeven n.a.v. een standaardofferte, waarvan de prijs voorafgaand aan de opdracht vaststaat. Een betalingsverplichting volgt pas als er daadwerkelijk opdracht is gegeven, en de werkzaamheden zijn uitgevoerd. De ontstaansgeschiedenis van het artikel ondersteunt nadrukkelijk mijn interpretatie van dit artikel, en niet de suggestieve interpretatie van de netbeheerders.

4. Wettelijke context (Gaswet)

De wettelijke context waarbinnen de Tarievcodes Gas kan bestaan geeft ook al geen aanleiding om aan te nemen dat deze een afnemer op zichzelf zou verplichten te betalen voor werkzaamheden als fysiek afsluiten of verwijderen. Integendeel zelfs.

Zoals aangegeven in paragraaf 2.2 is de Tarievcodes Gas een uitvloeisel van de Gaswet (artikel 12a). Dat artikel draagt de gezamenlijke netbeheerders op om de Autoriteit Consument en Markt een voorstel te zenden met betrekking tot de door hen jegens netgebruikers te hanteren tariefstructuren dat de elementen en wijze van berekening beschrijft van drie onderdelen, die worden benoemd onder lid a-c. Kortweg gaat het om transport (a), bewerking van gas dat wordt ingevoerd (b) en meting en verzorging van de aansluiting (c).

4.1. Tariefstructuren

De Tarievcodes Gas bevat dus alleen *tariefstructuren*, waar de netbeheerders zich aan moeten houden. Die tariefstructuren betreffen de ‘elementen en wijze van berekening’ van de tarieven. Hóe in rekening wordt gebracht, dus. Andere afspraken, regels en verplichtingen –niet zijnde tariefstructuren–, horen niet thuis in de Tarievcodes Gas. Dat betekent ook dat de tarieven zelf niet kunnen worden opgenomen in de Tarievcodes Gas, en ook niet de verplichting om die in rekening te brengen of te betalen. Het gaat zuiver om een voorschrift over de ‘elementen en wijze van berekening’. Betalingsverplichtingen volgen pas uit een andere, privaatrechtelijke overeenkomst, niet uit de Tarievcodes Gas zelf.

4.2. Verwijdering - op verzoek

Artikel 12a schrijft voor een drietal onderdelen (a-c) voor dat de netbeheerders tariefstructuren in de Tarievcodes Gas moeten opnemen. Voor het hier behandelde onderwerp van afsluiting of verwijdering van de aansluiting is alleen lid c van belang:

12a lid c: de tarieven voor meting van gas bij afnemers als bedoeld in artikel 43, eerste lid, voor het verzorgen van een aansluiting als bedoeld in artikel 10, zesde lid, of een aansluiting als bedoeld in artikel 10a, eerste lid, onderdeel d. (onderstreping door mij)

In artikel 10, zesde lid worden namelijk de taken benoemd die kennelijk horen bij ‘het verzorgen van een aansluiting’ in artikel 12a:

10 lid 6. "Een netbeheerder heeft, in aanvulling op de in het eerste, derde en vijfde lid genoemde taken, in het voor hem krachtens artikel 12b, eerste lid, onderdeel f vastgestelde gebied tevens tot taak om:

- a. een ieder die verzoekt om een aansluiting die een doorlaatwaarde heeft van ten hoogste $40\text{m}^3(n)$ per uur te voorzien van deze aansluiting;
- b. een ieder die verzoekt om een aansluiting die een doorlaatwaarde heeft groter dan $40\text{m}^3(n)$ per uur te voorzien van deze aansluiting op het dichtstbijzijnde punt van het gastransportnet met een voor die aansluiting geschikte druk en voldoende capaciteit;
- c. aansluitingen te beheren en onderhouden;
- d. aansluitingen te wijzigen of verwijderen, indien de aangeslotene hierom verzoekt."

(onderstreping door mij)

In onderdeel d van artikel 10 zesde lid wordt het wijzigen of verwijderen van de aansluiting dus tot taak gerekend van een netbeheerder, *in het geval dat de aangeslotene hierom verzoekt.*⁵

Hieruit blijkt dus dat de wetgever weliswaar tariefstructuren voor wijziging of verwijdering van de gasaansluiting in de Tarievenscode Gas wil hebben opgenomen, maar expliciet alleen voor de gevallen waarin de aangeslotene hierom verzoekt. Voor tariefstructuren voor verwijdering bij het ontbreken van een dergelijk verzoek is dus geen legitieme plek in de Tarievenscode Gas. Artikel 2.9.2 kan dus ook op grond van deze wettelijke context niet gelezen worden als een (misschien impliciete) betalingsverplichting van de voormalig aangeslotene in het geval deze niet verzoekt om wijziging of verwijdering. Een private overeenkomst dient daaraan vooraf te gaan.

4.3. Samenvatting tot nu toe

De Tarievenscode Gas is een uitvloeisel van de Gaswet en schrijft de netbeheerders *tariefstructuren* voor: de elementen en wijze van berekening van de tarieven voor een aantal benoemde taken in de Gaswet. Die tariefstructuren zijn niet de tarieven zelf, noch formuleren ze betalingsverplichtingen. Verwijdering is als een van die benoemde taken opgenomen in de Gaswet, maar expliciet alleen in het geval dat de aangeslotene hierom verzoekt.

5. Tot slot

De intuïtie waarmee ik dit stuk begon, staat nog steeds overeind: de netbeheerders misbruiken al zeker 2,5 jaar de Tarievenscode Gas, een gedragscode voor henzelf, om bij gasverlaters de suggestie te wekken dat ze hoe dan ook moeten betalen op grond van de wet, zodat die gasverlaters vervolgens zelf maar opdracht geven tot verwijdering om gedoe te voorkomen. Die opdracht is vervolgens de échte grondslag voor de rekening. Dit misbruik vindt systematisch plaats, en we hebben daar op Tweakers⁶ inmiddels heel veel bewijs voor. Misbruik dat ook gewoon door gaat, ondanks de vele malen dat de netbeheerders hierop gewezen zijn. Sowieso kwalijk, maar helemaal voor monopolisten die in handen zijn van het publiek.

Amsterdam, 24 maart 2020

⁵ Deze taak is recent (1-1-2020) toegevoegd aan artikel 10 lid 6 in het kader van de omvattender "Wet van 9 april 2018 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en van de Gaswet (voortgang energietransitie)" (Staatsblad 2018, 109). Tot 1-1-2020 waren afsluiting of verwijdering in het geheel niet geregeld in de Gaswet. Voor fijnproevers: de consequentie daarvan is dat tot begin dit jaar de ACM eigenlijk de wettelijke bevoegdheid miste om het toenmalige artikel 2.5.1.12 op te nemen in de Tarievenscode Gas, omdat verwijdering in de Gaswet helemaal niet tot de taken werd gerekend waarvoor tariefstructuren dienden te worden vastgesteld.

⁶ https://gathering.tweakers.net/forum/list_messages/1951574?data%5Bfilter_topicstarter%5D=1

Over de auteur

Bram Bos (1968) studeerde biologie (VU) en wetenschaps- en technologiedynamica (UvA) en promoveerde in 2004 in de wijsbegeerte (VU). Hij werkt bij Wageningen Livestock Research (onderdeel van Wageningen UR) als senior-onderzoeker in innovatieprojecten in de verduurzaming van de veehouderij. Hij woont in Amsterdam in een gemeentemonument *het Polderhuis* (<https://www.polderhuis.org>) dat hij renoveerde tot een zeer energiezuinige en gasloze woning. Sinds augustus 2017 houdt hij zich hobbymatig bezig met het vraagstuk van de kosten van verwijdering van de gasaansluiting, samen met een groeiende groep enthousiaste voorlopers op het *online Tweakers-forum Gas de deur uit: gratis of toch niet?*. Hij is één van de bijna 180 mensen op dat forum die hun leveringscontract voor gas opzegden bij de netbeheerder, maar geen opdracht gaven tot verwijdering. In zijn geval verwijderde netbeheerder Liander na een slepende discussie, en na twee zittingen van de Geschillencommissie Energie, zijn gasaansluiting op eigen initiatief. De rekening daarvoor wordt al sinds eind september 2019 betwist door Bos. Liander maakt tot nu toe ook geen aanstalten tot invordering.